

ната отъ външно гибелно влияние. Държавната мощъ на Самуила, на Асеня и Петра и на Иванъ Асеня II се дължи тѣмъ. Тѣ сж били изразители на здравия народенъ инстинктъ и разумъ... Богомилството остави незаличими следи въ всички по-крупни прояви на творческата човѣшка мисль¹.

Осигуряване прехраната на малоимотнитѣ. Начело на управление то сж били поставени богомилскитѣ правни норми.

Презъ режима на Иванъ Асеня II, българската държава, въ която сж били мѣродавни богомилскитѣ правни норми, бързо напреднала въ икономическо, стопанско, политическо и културно отношение, отивайки съ бързи крачки по пътя на прогреса. По това време манастиритѣ не сж били вече сбирнища на ленивци, а сж били центрове на стопанското и културно развитие на страната. Търговията съ Византия и западнитѣ държави е била поощрявана и се далъ силенъ тласъкъ за развитието на крупнитѣ манастирски стопанства, за да може да се осигури прехраната на малоимотнитѣ и обезимотѣни земеделски стопани. Тая политика на Иванъ Асеня II въ защита на интереситѣ на малоимотнитѣ и обезземени народни маси е дала много добри резултати. По това време се забелязва едно особено предпочитане на манастиритѣ отъ страна на обезимотенитѣ земеделци, които сами сж се закрепостявали къмъ манастирскитѣ общежития, навѣрно за да отбѣгнатъ закрепостяването имъ при власти-феодали. Това показва, че закрепостенитѣ къмъ манастирскитѣ имоти селяни-земеделци ще да сж били гледани по-добре, още повече като се знае, че презъ периода на византийското робство и началото на XIII. вѣкъ манастиритѣ въ България сж били подъ непосредственото влияние на богомилитѣ и тѣхнитѣ правни норми и че тогава манастиритѣ въ голѣмата си часть сж представлявали цвѣтущи срѣдища за търговия и размѣна.

Кръстовъ походъ противъ България.

Държавниятъ строй, по който се е управлявала държавата на Иванъ Асеня, безъ друго ще да се е отразявалъ и върху съседнитѣ държави, поради което папа Григорий IX, заплашенъ отъ пристѣпа на богомилитѣ, отправилъ до венгерския кралъ Бела IV следното писмо: „... Ние разпратихме на венгерскитѣ архиепископи и епископи, наши братя, грамоти, въ които имъ повеляваме да проповѣдватъ противъ тогава Асеня и противъ земята му кръстовъ походъ... Сега се обръщаме къмъ Твое

¹ Ж. Нурижанъ, Въ страната на Испериховитѣ потомци, 78—80.